

Szegedi Városi Bíróság

S z e g e d

Széchenyi tér 4.

6720

Tisztelt Városi Bíróság!

A Körösladányi Vadásztársaság (5516 Körösladány, I. kerület 5) I. r. alperes a Dalerd Zrt. (Déalföldi Erdészeti Zártkörűen Működő Részvénytársaság – 6721 Szeged, Zsótér u. 4/B.) II. r. alperes beruházásában és üzemeltetésében a körösladányi 0240/1-3, 0241/5, 0241/13, 0241/18-19, 0242, 0243/2-4, 0243/7-17, valamint a szeghalmi 01306, 01307/1, 01308, 01309/1-3, 01310/7 01314, 01319/1, 01321, 01322/13 hrsz. területeken összesen 418 ha nagyságú vadaskertet kíván létesíteni maximálisan 130 vaddisznó számára. Ez a terv megvalósulása esetén a felsorolt területen ma még megtalálható természetvédelmi értékek, védett növény- és állatfajok pusztulásához vezetne.

Emiatt a felperes Nimfea Természetvédelmi Egyesület képviseletében a Környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 99. § (1) bekezdés b) pontja, illetőleg a Természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvtv.) 65. § (1) bekezdés b) pontja alapján a környezethasználók, illetőleg a védett természeti értékek károsítói ellen a Kvtv. 99. § (2) bekezdés a) és b), illetőleg a Tvtv. 65. § (2) bekezdés a) és b) pontja alapján a jogsértő magatartástól való eltiltás, továbbá a kár megelőzéséhez szükséges intézkedések megtétele végett felperesekkel szemben kívül jegyzett jogi képviselőm útján

k e r e s e t t e l

élek.

Keresetem részletes indokait az alábbiak szerint adom elő:

1.

Környezeti, természeti értékek veszélyeztetése, károsítása a Kvtv. 99. § (1) bekezdés b) pontjának, illetőleg a Tvtv. 65. § (1) bekezdés b) pontjának megfelelően:

a.

A vaddisznóskert adatai és a belőlük fakadó veszélyek

Az I. r. által beszerzett – kizárólag agrárigazgatási szempontokat figyelembe vevő – engedély (F/1.) adatai alapján a fentiekben helyrajzi számokkal pontosan megjelölt 418 ha nagyságú területen, bekerítése után maximálisan 130 vaddisznó tartása válik lehetővé. Így az egy vaddisznóra jutó terület mindössze 3 hektár lesz, ami az egyébként Magyarország más területein köztudomásúlag természetellenesen feldúsított állomány mellett is átlagosan ennek

mintegy hétszerese¹. Ez tehát azt jelenti, hogy természetes területek növényzetét érő normális vadterhelésnek mintegy hétszerese hárul majd a ma még kivételes természeti értékekben bővelkedő területre². Etekintetben szakértő tanú megidézését is kérjük majd.

b.

A veszélyeztetett területre vonatkozó adatok

Természetesen a pusztítás jogi értékelése szempontjából nagy jelentősége van annak, hogy a perbeli veszélyeztetett terület részben természeti védettség alatt áll és egy sor védett növényfajának és állatfajának ad otthont.

2005. jún. 6. napján a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság alkalmazottja, [REDACTED] [REDACTED] botanikai felügyelő munkatársaival a perbeli területen terepbejárást tartott, amiről az F/2. alatt csatolt hivatalos feljegyzést készített. Az Igazgatóság bejelentést kapott, ami szerint a területen egy korábban helyi védettség alatt is állt terület, a Gulya-legelő, közönséges bábakalácsos rét (Körösladány 0240 hrsz.) helyezkedik el, továbbá tisztások, amelyeken védett növények teremnek. A nemzeti park szakértői a szemle során megállapították, hogy minden a Körösladányi erdőben található tisztáson védett növények vannak. A Magyarország növénytársulásainak Vörös Könyvében szereplő sziki erdőpuszta-rét (Peucedano-Ateretum sediofolii) fokozott védelemre javasolt társulás. Alkotó fajai közül több százezres tószámmal fordul elő a védett pettyegedett őszirózsa (tövenkénti természetvédelmi értéke 2000 Ft), több ezer tő magyar szegfő (5000 Ft). Ezen kívül előfordul lőszpuszta-réti társulás, amelynek védett fajai: kacstalan lednek (2000 Ft) és nyúlánk sárma (2000 Ft). Ezekon kívül a terület a Dél-Tiszántúlon a második előfordulási helye a rigószegfűnek (2000 Ft).

A Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság 2006. június 8-i hivatalos levelében (F/3.) egy további hatósági bejárás felmérésének eredményeit is közli, amelyek az első terepbejárás során tett megállapításokat teljes mértékben alátámasztják. Az Igazgatóság leveléhez mellékelte Kertész Éva tudományos szakkikét (F/4.), amelyből kitűnik, hogy a területen mintegy 31 féle védett vagy egyébként értékes növényfaj él. A tanulmány rendkívül lényeges eredménye, hogy a több megyére kiterjedő régióban ma már mindössze 17 olyan folt van, ahol ez a növénygazdagság fennmaradt.

Mindezek alapján bizonyítottnak véljük, hogy az alperesek által tervezett kiemelkedő egyedsűrűségű vaddisznókert terve komoly természeti értékeket veszélyeztet, megvalósulása esetén pedig ezeket az értékeket igen rövid idő alatt elpusztítaná.

¹ A földművelésügyi tárca hivatalos statisztikáinak összevetésével megállapítható, hogy átlagosan Magyarországon 1 vaddisznóra kb. 21 ha erdő jut (ld. a www.fvm.hu/doc/upload/200407/stat_2003_magyar.pdf honlapot).

² További adalék a vaddisznók közismert pusztítására egy közelmúltban megjelent sajtóközlemény, ami szerint egyetlen konda (10-12 vaddisznó) egy éjszaka 2-3 hektár kukoricát képes letarolni (ld. www.hhrf.org/karpatiigazszo/060919/ht01.html honlapot). Ennek megfelelően tehát a 130 állat egyetlen éjszaka 2-300 hektárt tarolhat le, ami szerint, ha a tervet megvalósítják, a 418 hektárnyi védett lágyszárú növényekből álló terület is csupán néhány napig viselheti el a terhelést.

c.

Már megvalósult természetkárosításra vonatkozó adatok

A hivatkozott FVM engedély birtokában a II. r. alperes Dalerd Rt. a vaddisznóskert megépítését 2006 őszén megkezdte. Az építés és területrendezés során a kerítés telepítésével, illetőleg a kerítés melletti területek több méteren történő felboronázásával máris jelentős pusztítást végzett az ott található védett növények körében – természetesen erre a tevékenységére az agrárigazgatási engedély sem terjedt ki. A beruházó a területen igazoltan jelenlévő pettyegetett őszirózsa (*Aster sedifolius* subsp. *sedifolius*), sziki kocsord (*Peucedanum officinale*), magyar szegfű (*Dianthus giganteiformis* subsp. *pontederæ*), kacstalan lednek (*Lathyrus nissolia*), nyúlánk sárma (*Ornithogalum pyramidale*) állományait pusztították. Erre nézve a helyszínen több fotót is készítettünk (F/7. sz. alatt csatoltuk őket).

A védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről szóló 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet 4. melléklete alapján fokozottan védett *Gortyna borelii lunata* (nagy szikibagoly) faj állománya is jelentősen sérült, illetőleg súlyosan veszélyeztetett állapotba került, mivel a terület élőhelyéül szolgál, illetőleg az ott található sziki kocsord fő táplálkozási forrása. Etekintetben ugyancsak a témakörben jártas tanúk meghallgatását indítványozzuk majd.

Mindezek alapján bizonyítottan látjuk a perbeli területen elkövetett természetpusztítás tényét is.

2.

A tevékenységnek a Kvtv. 99. § (2) bekezdés a) pontjában, illetőleg a Tvtv. 65. § (2) bekezdés a) pontjában írt jogsértő jellege

a.

Az agrárigazgatási engedély viszonya a természetvédelmi jogszerűséggel

Ahogy a joggyakorlatban számos más esetben is, egy speciális szakterületi engedély (pl. építési engedély) birtoklása az egyéb közigazgatási, különösen pedig polgári jogi (pl. szomszédjogi, kártérítési) jogkövetkezmények alól nem mentesít.

Amint már utaltunk rá, az I. r. alperes ennek érdekében 2005. augusztus 26. napján beszerezte a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Vadászati, Halászati és Vízgazdálkodási Főosztályának 21.641/1/2005. sz. engedélyét (F/1. alatt csatoltuk). Jóllehet ennek az agrárigazgatási ágazati típusú engedélynek az indokolása maga is hivatkozik arra, hogy az engedélyezési eljárásban a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztériumnak természetvédelem alatt álló területek esetében részt kellett volna vennie, a környezetvédelmi tárca részvételéről az eljárásban nem gondoskodott, a természetvédelmi érdekeket pedig teljes mértékben figyelmen kívül hagyta.

Egyfelől tehát az agrárigazgatási eljárás és határozat is bizonyítottan jogszerűtlen volt (ezt azonban a jelen perben természetesen közvetlenül már nem támadhatjuk), másfelől viszont éppen e jogszerűtlenségéből fakadóan teljes mértékben leválasztható az ügy természetvédelmi vonatkozásaitól, hiszen az agrárigazgatási eljárásban eljáró hatóság vállaltan és egyértelműen figyelmen kívül hagyta a természetvédelmi jogi szempontokat.

b.

A perbeli területre fennmaradt természeti védettség

Körösladány Nagyközség Jegyzőjének 2005. július 21. napján kelt leveléből (F/5) kiderül, hogy az engedéllyel érintett területek természeti védettség alatt álltak és bár egy részüket a nagyközség képviselő testülete a védettség alól ki kívánta venni, a tervezett vadaskert területének egy része, nevezetesen a 0240/1 hrsz. terület egy része, valamint a 0243/17 hrsz. teljes egészében továbbra is természeti védettség alatt áll. Megjegyezzük, hogy, ahogyan a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság a jegyzőnek írt válaszelevelében (F/6) is rámutatott, a a védettség megszüntetése során az önkormányzat figyelmen kívül hagyta a Tvtv. 24. § (4) bekezdésének kogens rendelkezéseit, így a védettség álláspontunk szerint az egész területre továbbra is fenn kell, hogy álljon.

A hivatkozott rendelkezések közül az önkormányzat nem csupán azt a fontos eljárási rendelkezést mulasztotta el, miszerint az illetékes nemzeti park igazgatóság véleményét is be kell szerezni, hanem a védettség megszüntetésének anyagi jogi feltételei is nyilvánvalóan hiányoztak. A számos védett faj közül ugyanis mindössze egyetlen eggyel kapcsolatban szereztek be szakértői véleményt, azzal kapcsolatban is erősen megkérdőjelezhető eredményre jutottak. A szakértő leszögezte, hogy a közönséges bábakalács nem ritka növény, ezért „védetté nyilvánítása nem indokolt” (a védettség jogszabályi tény, ezt egy egyedi szakértői vélemény nem bírálhatja felül), ráadásul „szűrős növény”, így a vaddisznók feltehetően nem fogják lelegelni (a szakértő a letaposásból és kitúrásból eredő károkról nem tett említést).

c.

A védettségből fakadó jogszabályi következmények

Az agrárigazgatási engedély kiadásának időpontjában hatályban volt 20/2001. (II. 14.) Korm. sz. rendelet B. melléklet 7. pontja alapján a védett természeti területeken létesített vadaskertek hatásvizsgálat kötelesek voltak³. Hasonlóképpen utal a hatásvizsgálat szükségességére a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. Törvény végrehajtásáról rendelkező 79/2004. (V. 4.) FVM sz. rendelet 3. melléklet 4. pontja is. Ez természetesen irányadó az olyan tervezett létesítményekre is, amelyeknek csak egy része védett természeti terület. Ahogyan már utaltunk rá, egyébként hasonló okból jogszabálysértő egyébként az F/1. alatt csatolt engedély is a környezetvédelmi tárca részvételének mellőzésével kapcsolatosan, a vadvédelmi törvény 22. § (3) bekezdésére tekintettel.

Alperesek tehát elmulasztották a kizárólag kérelemre megindítható környezeti hatásvizsgálati eljárás kezdeményezését és ezzel végképp lehetetlenné vált az, hogy az általuk tervezett tevékenység környezetvédelmi, illetőleg természetvédelmi következményeit a környezetvédelmi hatáskörrel rendelkező hatóságok felmérjék, illetőleg az ennek megfelelő korlátozásokat, tilalmakat alkalmazhassák.

³ A témakör környezetvédelmi fontosságának fokozott jogalkotói elismerését húzza alá az a tény, hogy a 2006. január 1. napjától hatályos 314/2005. (XII. 25.) Korm. sz. rendelet alapján már minden vadaskert hatásvizsgálat köteles.

d.

A védett természeti területekre vonatkozó szabályoktól függetlenül fennálló természetvédelmi jogsértések

A tervezett tevékenység egyébként a természeti védettségtől függetlenül is súlyosan sérti a természetvédelmi jogszabályokat. Ahogyan arra a nemzeti park igazgatóság több levele (F/2, F/3) is rámutat, a természeti területek megóvására, egyes használati módok kizárására vonatkozó Ttv. 7. § (1) bekezdése, a (2) bekezdés c) és d) pontjai, 8. § (1) bekezdése, 17. § (1) és (2) bekezdése valamint 42. § (1) és (2) bekezdése. Ez utóbbi jogszabályhelyekkel kapcsolatban fel szeretnénk hívni a figyelmet arra, hogy a védett növényfajok egyedeinek veszélyeztetését tiltó jogszabályi rendelkezések függetlenek attól, hogy azok védett természeti területen helyezkednek-e el vagy sem. Ugyanígy nem terület-specifikusak a védett és fokozottan védett életközösségekre vonatkozó korlátozásokról és tilalmakról szóló 67/1998. (IV. 3.) Korm. sz. rendelet rendelkezései, különösen a 3. §, 4. § a), b) és d) pontjai.

Mindezek alapján teljes mértékben bizonyítottnak tartjuk az alperesek által tervezett vadaspark jogszabálysértő jellegét.

3.

Kereseti kérelem

A fenti 1. és 2. pontban leírtak alapján, figyelemmel a Kvtv. 99. § (2) bekezdés a) és b), illetőleg a Tvtv. 65. § (2) bekezdés a) és b) pontjaira kérjük, hogy a Tisztelt Városi Bíróság alpereseket a vadaspark létesítésétől tiltsa el, továbbá kötelezze őket a területen lévő védett növények és élőhelyüket fenyegető kár megelőzéséhez szükséges intézkedések megtételére, különösen az ítélet meghozataláig esetlegesen felépített műtárgyak (pl. kerítés) eltávolítására.

4.

Bizonyítási indítványok

a.

Indítványozzuk, hogy a Tisztelt Bíróság okirati bizonyítékokként vegye figyelembe az F/1-F/8-ig becsatolt okiratokat, fényképeket, valamint a hivatkozott internetes honlapokon található információt.

b.

Indítványozzuk, hogy a Tisztelt Bíróság tanúként idézze meg:

A keresetlevélben említett élővilág-védelmi kérdések tekintetében:

- [redacted] botanikai szakértői tapasztalattal rendelkező biológust, a KNPI munkatársát [redacted]
- [redacted] természetvédelmi mérnököt ([redacted])
- dr. [redacted], a nagy szikibagoly lepke szakértőjét ([redacted])
- [redacted] munkatársát ([redacted].)

A hivatkozott vadgazdálkodási adatok alátámasztására:

- [REDACTED] egyetemi docens, vadgazdálkodási szakértőt [REDACTED]
[REDACTED]

5.

Egyéb előadások

a.

A bíróság hatáskörét és illetékességét a Pp. 22. § (1) bekezdésére, illetőleg 30. § (1) bekezdésére alapozom.

b.

A felek között előzetes egyeztetés nem volt, ugyanakkor a felperes a Ttv. 65. § (1) bekezdés a) pontjában lehetővé tett intézkedések kezdeményezését megkísérelte. Ezen intézkedéseknek a veszélyeztetett természeti értékek megóvása szempontjából megnyugtató eredménye nem lett.

c.

A felperes egyesület természetvédelmi jellegének és képviseleti jogosultságának igazolása végett F/9. alatt becsatolom alapszabályunkat és az illetékes megyei bíróság bejegyző végzését.

d.

A felperes az Illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés d) pontja alapján teljes személyes illetékmentességgel rendelkezik. A törvény 5. § (2) és (3) bekezdésére tekintettel kijelentem, hogy a megelőző naptári évben egyesületünknek vállalkozási tevékenységből származó társasági adófizetési kötelezettsége nem volt.

Túrkeve, 2006. december 8. napján

Tisztelttel:

Sallai R. Benedek

ügyvezető

Nimfea Természetvédelmi Egyesület

(5420, Túrkeve, Erdőszél u. 1.)

Melléletek:

F/1.: A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Vadászati, Halászati és Vízgazdálkodási Főosztálya által kiadott 21641/1/2005. sz. engedély

F/2.: A Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság hivatalos feljegyzése

F/3.: A Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság 1650-3/2006. sz. levele

F/4.: Kertész Éva tanulmánya a Dél-Tiszántúl természeti értékeiről

F/5.: Körösladány nagyközség jegyzőjének 899-2/2005. iktatószámú levele

F/6.: A Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság 3195-5/2005. sz. levele

F/7.: Fotók az elpusztított védett növény élőhelyekről

F/8.: Az elpusztított védett növények áttekintő táblázata

F/9.: Egyesületi alapszabály és bejegyző végzés

F/10.: Ügyvédi meghatalmazás